

İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbiriyle İlişkisi

Relations among Primary School Students' Course Performances

Yard. Doç.Dr. Selma GÜLEÇ
Uludağ Üniversitesi
sgulec@uludag.edu.tr

Arş. Gör. Seçil ALKIŞ
Uludağ Üniversitesi
secilalkis@uludag.edu.tr

ÖZET: Araştırma konusu, “İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbiriyle İlişkisi” olduğundan bu çalışmayla, derslerdeki başarı düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve varsa anlamı, ilişkinin yönü ve ilişkinin derecesi belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada kullanılan verileri, 2000-2001 eğitim öğretim yıllarında Bursa'daki bir ilköğretim okulunda 1., 2. ve 3. sınıflardaki öğrencilerin Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerine ait karne notları ile 4. ve 5. sınıflardaki öğrencilerin de Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ait karne notları oluşturmuştur. Araştırma her sınıf düzeyinden 200 öğrenci alınarak oluşturulmuş olan 1000 kişilik bir örneklem ile sınırlıdır. Bu çalışmada, iki ya da daha çok sayıda değişken arasında birlikte bir değişimin varlığı ve derecesi belirlenmeye çalışıldığından araştırma, ilişki tarama modeli içinde yer alır. İki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin bir ölçüsü olarak en çok kullanılan Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayı yöntemi kullanılarak yapılan analizler sonucu bütün derslerdeki başarı düzeylerinin birbiriyle ilişkisinin pozitif yönde ve oldukça güçlü olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: başarı, ders başarısı, ders başarı düzeylerinin birbiriyle ilişkisi

ABSTRACT: The purpose of this study is to investigate whether there is a relationship among the course performance levels of the Primary School students, and if there is, to determine its meaning, its direction and its degree. The course performance data used in this study were gathered from the 1st, 2nd and 3rd grade students of a primary school in Bursa in their Turkish, Maths and Social Sciences Courses and the 4th and 5th grade students of the same school in their Turkish, Maths, Social Sciences and Science courses. All course grades were collected from their school reports of the 2000-2001 school year. The study is limited to a total of 1000 students, sample group consisting of 200 students for each grade. The results indicate that there are strong and positive relations among course performances of students.

Keywords: performance, academic performance, relations among academic performances

GİRİŞ

Başarı, okul ortamında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının bir ölçüsü ya da göstergesidir. Okuldaki başarı ise bir akademik programdaki derslerden öğrencinin aldığı notların ya da puanlarının ortalaması olarak düşünülebilir (Özgüven, 1998).

Öğrencinin ders başarısı üzerinde etkili olan pek çok değişken bulunmaktadır. “Öğrenme değişkeni” olarak da adlandırılan bu değişkenler hemen tümüyle fizyolojik, psikolojik ve toplumsal durum ve koşullarla ilgilidirler. Öğrenme değişkenleri, öğrencinin “öğrenme durumu”nu, dolayısıyla da başarı düzeyini olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedirler (Uluğ, 1990). Okul başarısı “zihinsel

olmayan” bir çok faktör tarafından da önemli düzeyde etkilenmektedir. Bunlar arasında, başarı güdüsü, kaygı, ailenin nitelikleri, sosyo-ekonomik özellikler, okul ve eğitim koşullarının yetersiz oluşu, genel çevre özellikleri, beslenme ve sağlık koşulları ve benzerleri yer almaktadır (Özgül, 1998). Öğrencilerin okuldaki başarısını etkileyen değişkenleri, okul dışı ve okul içi faktörler olmak üzere iki başlık altında incelemek de mümkündür.

Okul dışı faktörler; öğrencilerin televizyon seyretme alışkanlıkları, evdeki bilgisayar kullanımı, ailenin sosyo-ekonomik durumu, temel demografik özellikler, çocuğun içinde yer aldığı akran grubunun değer ve normları ve benzerleridir. Okul içi faktörler arasında ise eğitim programlarının niteliği, okul yöneticilerinin ve eğitim uzmanlarının yeterlilikleri, sınıf düzeyi, dersin türü ve niteliği, eğitim araçlarının niceliği-niteliği ve benzerleri yer almaktadır. Bu faktörler, başarıyı etkileyen çok sayıda değişkeni içinde barındırırlar (Burgaz, 2002). Okuldaki herhangi bir öğrenme faaliyetinin amaçlandığı şekilde gerçekleştirilerek sonuçlandırılması ve dolayısıyla da öğrencilerin başarılı olması ancak etkili ve olumlu bir öğrenme ortamlarının oluşturulmasıyla sağlanabilir.

Etkili ve olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması bir çok öğretim unsurunun birlikte ele alınması ve düzenlenmesiyle mümkündür. Bir öğrenmenin istenilen şekilde sonuçlanması; çocuğun veya öğretmenin merkezde olmasına, çocuğun zihinsel yapısına, sınıf ortamının fiziksel durumuna, zamanın etkili kullanımına, sınıf atmosferine, öğretmen tarafından kullanılan yöntem ve tekniklere, öğrenme merkezlerinin oluşturulmasına, uygun değerlendirmeye vb. bağlıdır (Akyol, 2000).

Eğitimde, amaçlara ne ölçüde ulaşıldığını belirleme süreci olan değerlendirme ise, oldukça sık kullanılan kapsamlı bir süreçtir. Üzülerek ifade etmek gerekirse değerlendirme, birçok öğretmen, yönetici ve denetçi tarafından, yalnızca bir not verme işlemi veya kontrol olarak algılanmaktadır (Baloğlu, 2001). Her öğretim konusu ve bununla ilgili olarak elde edilen başarı, öğrencinin ve öğretmenin öğretim amaçlarına ne dereceye kadar yaklaşabildiğini gösteren bir belirdir (Başhan, 1989-1990).

Bilindiği gibi eğitim sistemimizde öğrenci başarıları karne notuyla ifade edilmekte ve öğrencinin karneye yansıyan notu da başarıda belirleyici ve belki de en önemli kriter olarak kabul edilmektedir. Bu nedenlerle çalışmada da başarı, karne notu olarak ele alınmış ve ilköğretim birinci kademe derslerindeki başarı düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu amaçla bir ilköğretim okulundaki 1., 2. ve 3. sınıflardaki öğrencilerin Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerine ait karne notları ile 4. ve 5. sınıflardaki öğrencilerin de Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ait karne notlarından hareketle, adı geçen derslerdeki başarı düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı, varsa anlamı, ilişkinin yönü ve ilişkinin derecesi belirlenmeye çalışılmıştır.

Literatür taraması sonucunda ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin derslerdeki başarı düzeylerinin birbiriyle ilişkisini konu alan çalışmaların yüksek lisans ve doktora programlarında pek ele alınmadığı; daha çok ders başarıları üzerinde etkili olan faktörlerin incelendiği görülmüştür. Bu nedenle araştırmanın alana az da olsa bir katkı ve yeni bir bakış açısı getireceği düşünülerek yapılmasına karar verilmiştir. Bir ilköğretim okulundaki 1000 öğrencinin 2000-2001 eğitim-öğretim yılındaki çeşitli derslere ait karne notları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışan bu çalışmadan elde edilecek sonuçların Türkiye genelinde güvenilir ya da geçerli olma savı ve amacı yoktur.

Bu çalışmada durum saptaması yapılmış ve araştırma kapsamında aşağıdaki problem ve alt problemler belirlenerek şu sorulara cevap aranmıştır. Bunlar:

- İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin derslerdeki başarı düzeyleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

- 1 - Türkçe ders notları ile diğer ders notları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- 2 - Matematik ders notları ile diğer ders notları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- 3 - Sosyal Bilgiler ders notları ile diğer ders notları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- 4 - Fen Bilgisi ders notları ile diğer ders notları arasında nasıl bir ilişki vardır?

YÖNTEM

Evren ve Örneklem: Bu çalışmada evren 2000-2001 eğitim-öğretim döneminde Kamil Sarıaydın İlköğretim Okulu'nda birinci kademedeki eğitim gören ve 1., 2., 3., 4. ve 5. sınıflarda okuyan toplam 1950 kişilik bir öğrenci grubudur. Örneklem ise, ilköğretim birinci kademedeki her sınıf düzeyinden tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 200'er öğrencinin oluşturduğu ve toplamda 1000 öğrenciyi kapsayan bir gruptur. Çalışma evreni olarak bu okulun seçilmiş olmasının nedeni, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle, tek bir okulda bile her sınıf düzeyinde geniş bir örnekleme ulaşma imkanının olmasıdır.

Verilerin Toplanması: Araştırmada veri kaynağını, birincil veri kaynaklarından olan belgeler oluşturmaktadır. Başka bir deyişle, verilerin toplanmasında belgesel tarama tekniği kullanılmıştır. İlköğretim birinci kademedeki her sınıf düzeyinden 200'er öğrenci alınarak toplamda 1000 öğrencinin 2000-2001 eğitim-öğretim yılına ait karne notlarına ulaşılmıştır. İlköğretim 1., 2., ve 3. sınıflardaki öğrencilerin Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerine ait karne notları ile ilköğretim 4. ve 5. sınıflardaki öğrencilerin de Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ait karne notları kaydedilmiştir.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması: Bu araştırma ilişkisel tarama modellerindedir. İlişkisel tarama modelleri, iki ya da çok sayıda değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 1998). Bu sebeple, aralarında ilişki aranan değişkenler, ilişkisel bir çözümlenmeye olanak verecek şekilde ayrı ayrı sembolleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenleri, çeşitli derslere ait karne notları oluşturmaktadır. Araştırmada korelasyon türü ilişki arandığından, değişkenlerin birlikte değişip değişmedikleri, birlikte bir değişim varsa bunun da ne şekilde olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

İki değişken arasında bir ilişkinin olup olmadığı anlamlılık sınamaları ile belirlenir. Çözümleme sonucunda bulunan değer, şans dışında sistemli bir etkileme ya da etkilenme ile oluşmuş görünüyorsa ilişki var demektir. Değişkenler birlikte artan ve azalan değerler alıyorsa ilişki artı (+) yani pozitif yönde, değişkenlerden biri artarken diğeri azalıyorsa ilişki eksi (-) yani negatif yöndedir (Karasar, 1998). Sonuç olarak; korelasyon, iki değişken arasındaki ilişkinin açıklanmasında kullanılan istatistiksel bir tekniktir. Uygulanan bu korelasyon tekniği sonucunda elde edilen sayı "korelasyon katsayısı"dır ve iki değişken arasındaki ilişkinin ölçüsünü verir.

İki değişken arasındaki doğrusal ilişkinin bir ölçüsü olarak en çok kullanılan Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısıdır (Baykul, 1997). Araştırmada da bu korelasyon tekniği kullanılmış ve verilerin çözümlenmesinde SPSS programından yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Toplam 1000 öğrencinin her birinin x ve y derslerine ait korelasyon katsayısı, notların aritmetik ortalamadan farkları alınarak hesaplanmıştır. Her bir korelasyon hesabı için 200 veri çifti kullanılmıştır ve bulunan korelasyon katsayıları da Tablo I'de gösterilmiştir.

Tablo I- Dersler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

DERSLER	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf
TÜRKÇE – HAYAT BİLGİSİ	0,86	0,85	0,84	-	-
MATEMATİK – HAYAT BİLGİSİ	0,86	0,79	0,81	-	-
MATEMATİK – TÜRKÇE	0,87	0,80	0,77	0,78	0,79
TÜRKÇE – FEN BİLGİSİ	-	-	-	0,82	0,77
TÜRKÇE – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,84	0,80
MATEMATİK – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,81	0,81
FEN BİLGİSİ – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,88	0,90
FEN BİLGİSİ – MATEMATİK	-	-	-	0,83	0,84

Tablo II- Dersler Arasındaki Korelasyon Katsayılarının Ortalama Değerleri

DERSLER	ORTALAMA
TÜRKÇE – HAYAT BİLGİSİ	0,85
MATEMATİK – HAYAT BİLGİSİ	0,82
MATEMATİK – TÜRKÇE	0,80
TÜRKÇE – FEN BİLGİSİ	0,795
TÜRKÇE – SOSYAL BİLGİLER	0,82
MATEMATİK – SOSYAL BİLGİLER	0,81
FEN BİLGİSİ – SOSYAL BİLGİLER	0,89
FEN BİLGİSİ – MATEMATİK	0,835
BÜTÜN DERSLER	0,83

Tablo II’de de görüldüğü gibi ilköğretim birinci kademedeki dersler arasındaki en düşük korelasyon katsayısı ortalama değerinin 0,795 ile Türkçe-Fen Bilgisi dersleri arasında ve en yüksek korelasyon katsayısı ortalama değerinin de 0,89 ile Fen Bilgisi-Sosyal Bilgiler dersleri arasında olduğu saptanmıştır. İlköğretim birinci kademedeki tüm dersler arasındaki ortalama korelasyon katsayısı ise $r=0,83$ olarak bulunmuştur.

Çalışmada veriler alt problemleri çözümlenmeye yönelik olarak dört başlık altında incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bunlar:

- 1 - Türkçe Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki
- 2 - Matematik Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki
- 3 - Sosyal Bilgiler Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki
- 4 - Fen Bilgisi Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki

1 - Türkçe Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki

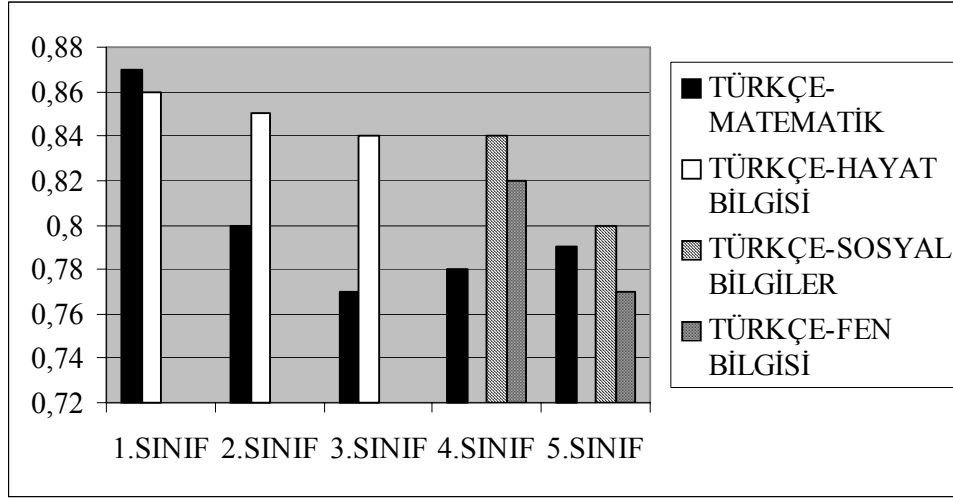
Türkçe dersindeki başarı düzeyleri ile diğer derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayıları Tablo III’te gösterilmiştir. Bu tablodaki verilerden hareketle oluşturulan Grafik I de aynı ilişkiyi göstermektedir.

Tablo: III-Türkçe Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

DERSLER	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf
TÜRKÇE – MATEMATİK	0,87	0,80	0,77	0,78	0,79
TÜRKÇE – HAYAT BİLGİSİ	0,86	0,85	0,84	-	-
TÜRKÇE – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,84	0,80
TÜRKÇE – FEN BİLGİSİ	-	-	-	0,82	0,77

Tablo III ve Grafik I incelendiğinde, Türkçe dersi ile diğer dersler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısının $r=0,87$ değeriyle 1. sınıfta Türkçe ve Matematik dersleri arasında olduğu ve ilköğretim birinci kademenin ilerleyen yıllarında genel olarak Türkçe dersi ile diğer derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayılarının azalma eğiliminde oldukları görülmektedir. Ancak 1. sınıfta en yüksek düzeyde olan Türkçe ve Matematik dersleri arasındaki korelasyon katsayısının, 3 sınıfta en düşük seviyeye indikten sonra 5. sınıfa kadar düzenli ve yavaş bir yükselme eğiliminde olduğu görülmektedir. Türkçe ve Hayat Bilgisi dersleri arasındaki korelasyon katsayılarının yine 1. sınıfta en yüksek düzeyde olduğu ve daha sonraki yıllarda bu korelasyon katsayılarında yıllara göre düzenli ve yavaş bir azalma olduğu görülmektedir. Türkçe - Sosyal Bilgiler ve Türkçe - Fen Bilgisi dersleri arasındaki korelasyon katsayılarının ise 4. sınıftaki değerlere nazaran 5. sınıfta azaldığı görülmektedir.

Grafik I- Türkçe Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

İlköğretim birinci kademedeki dersler arasında en düşük korelasyon katsayıları 0,77 değeriyle 3. sınıfta Türkçe ve Matematik dersleri arasında ve yine 0,77 değeriyle 5. sınıfta Türkçe ve Fen Bilgisi dersleri arasında görülmüştür. Buna rağmen, en düşük değer olarak tabloda yer almasına karşın $r=0,77$ değerinin aslında oldukça kuvvetli bir ilişkiyi gösterdiği unutulmamalıdır.

Daha önce de belirtildiği gibi Türkçe dersi ile diğer dersler arasındaki en yüksek korelasyon katsayısı 1. sınıfta Türkçe ve Matematik dersleri arasında olmasına rağmen dersler arasındaki korelasyon katsayılarının ortalama değerleri alındığında, en yüksek korelasyon katsayısının 0,85 ile Türkçe-Hayat Bilgisi, en düşük korelasyon katsayısının ise 0,795 ile Türkçe-Fen Bilgisi dersleri arasında olduğu görülmektedir. Türkçe dersi ile Sosyal Bilgiler dersi arasındaki korelasyon katsayısının da 0,82 değerinde olması bize Türkçe dersinin özellikle Sosyal Bilgiler dersiyle ilişkisinin güçlü olduğunu göstermektedir.

2 - Matematik Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki

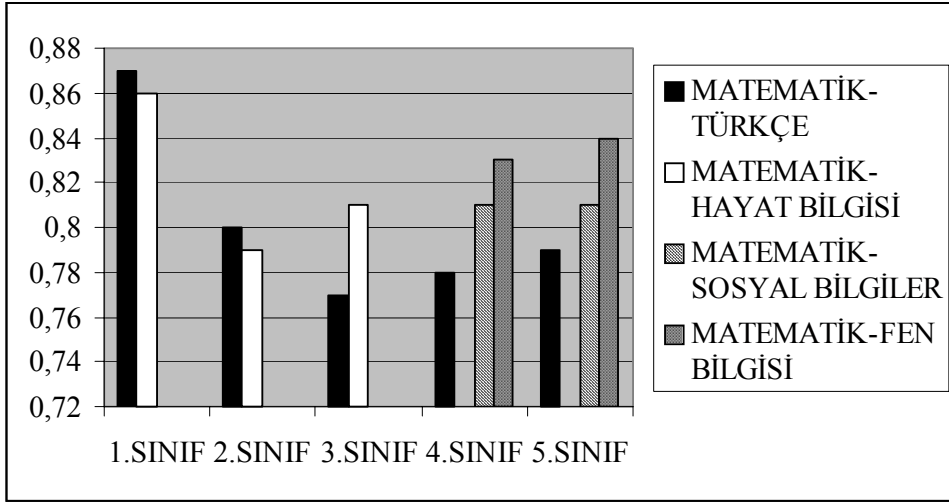
Matematik dersindeki başarı düzeyleri ile diğer derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin derecesini gösteren korelasyon katsayıları Tablo IV'te ve bu verilerden hareketle oluşturulan Grafik II'de gösterilmiştir.

Tablo IV- Matematik Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

DERSLER	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf
MATEMATİK – TÜRKÇE	0,87	0,80	0,77	0,78	0,79
MATEMATİK – HAYAT BİLGİSİ	0,86	0,79	0,81	-	-
MATEMATİK – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,81	0,81
MATEMATİK- FEN BİLGİSİ	-	-	-	0,83	0,84

Matematik ve Türkçe dersleri arasındaki korelasyon katsayılarının daha önce açıklandığı gibi 1. sınıfta en yüksek düzeyde olduğu ve 3 sınıftaki düşüştten sonra 5. sınıfa kadar düzenli ve yavaş bir yükselme eğiliminde olduğu görülmektedir. Matematik ve Hayat Bilgisi dersleri arasındaki korelasyon katsayılarının 1. sınıfta maksimum düzeyde olduğu ve daha sonraki yıllarda korelasyon katsayılarındaki azalmanın yıllara göre düzenli bir seyir izlemediği görülmektedir. Matematik ve Sosyal Bilgiler dersleri arasındaki korelasyon katsayıları hem 4. hem de 5. sınıfta 0,81 değerindedir. Bu değere nazaran Matematik ve Fen Bilgisi dersleri arasında daha yüksek bir ilişki söz konusudur ve bu ilişki 5. sınıfta biraz daha artarak 0,84'e ulaşmaktadır.

Grafik II- Matematik Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Yine Tablo II’de de verilmiş olan dersler arasındaki korelasyon katsayılarının ortalama değerlerine bakıldığında en yüksek korelasyon katsayısının 0.835 değeriyle Matematik-Fen Bilgisi arasında, en düşük korelasyon katsayısının ise 0.80 değeriyle Matematik-Türkçe arasında olduğu görülmektedir. Bu sonuç bize, Türkçe ile Sosyal Bilgiler arasındaki ilişki ne kadar güçlüyse, Matematik ile Fen dersleri arasındaki ilişkinin de diğerlerine nazaran o kadar güçlü olduğunu göstermektedir.

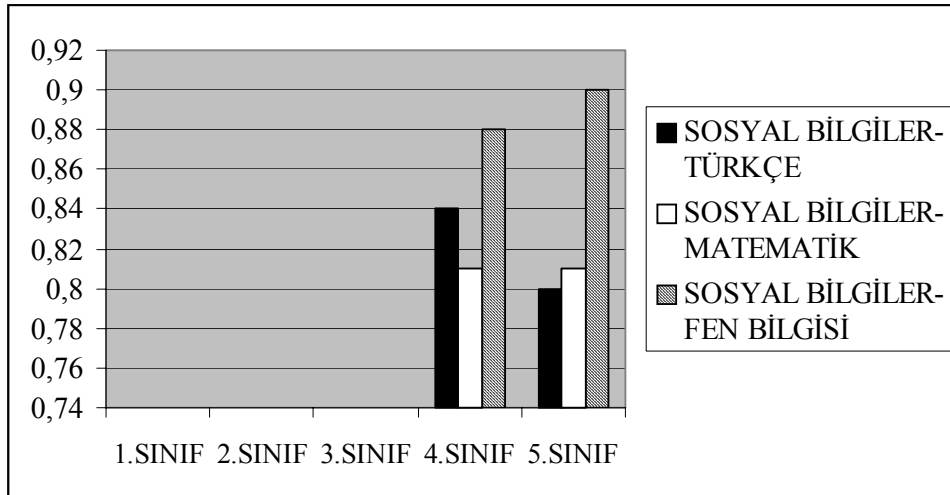
3 - Sosyal Bilgiler Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki

Sosyal Bilgiler dersindeki başarı düzeyleri ile diğer derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon sayıları Tablo V’te ve Grafik III’te gösterilmiştir.

Tablo V- Sosyal Bilgiler Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

DERSLER	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf
SOSYAL BİLGİLER – TÜRKÇE	-	-	-	0,84	0,80
SOSYAL BİLGİLER – MATEMATİK	-	-	-	0,81	0,81
SOSYAL BİLGİLER – FEN BİLGİSİ	-	-	-	0,88	0,90

Grafik III- Sosyal Bilgiler Dersi ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Sosyal Bilgiler ile Türkçe dersi arasındaki korelasyon katsayısı 4. sınıfta 0,84 iken 5. sınıfta 0,80 değerine düşmüştür. Sosyal Bilgiler ile Matematik dersi arasındaki korelasyon katsayısı ise hem 4. hem de 5. sınıfta 0.81 değerindedir. İlköğretim birinci kademedeki dersler arasındaki en yüksek korelasyon katsayıları Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi dersleri arasında görülmüştür. Özellikle 5. sınıfta Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi ders notları arasındaki korelasyon katsayısı 0,90 ile en yüksek seviyededir. 4. sınıftaki Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi ders notları arasındaki korelasyon katsayısı da ikinci en yüksek korelasyon katsayısı değeri olan 0,88'dir.

Sosyal Bilgiler dersi ile diğer dersler arasındaki korelasyon katsayılarının ortalama değerlerine bakıldığında yine en yüksek korelasyon katsayısının 0.89 değeriyle Sosyal Bilgiler-Fen Bilgisi dersleri arasında, en düşük korelasyon katsayısının da 0.81 değeriyle Sosyal Bilgiler-Matematik dersleri arasında olduğu görülmektedir.

Türkçe dersindeki başarı durumu ile diğer dersler arasındaki başarı durumu ilişkisine bakılarak Türkçe ile en çok ilişkili olan dersin Sosyal Bilgiler olduğu daha önce de belirtilmişti. Bu durumda Sosyal Bilgiler dersindeki başarının da en çok Türkçe dersindeki başarıyla ilişkili olması beklenirken Sosyal Bilgiler dersiyle arasındaki ortalama korelasyon katsayısı en yüksek olan dersin Fen Bilgisi olması dikkat çekicidir.

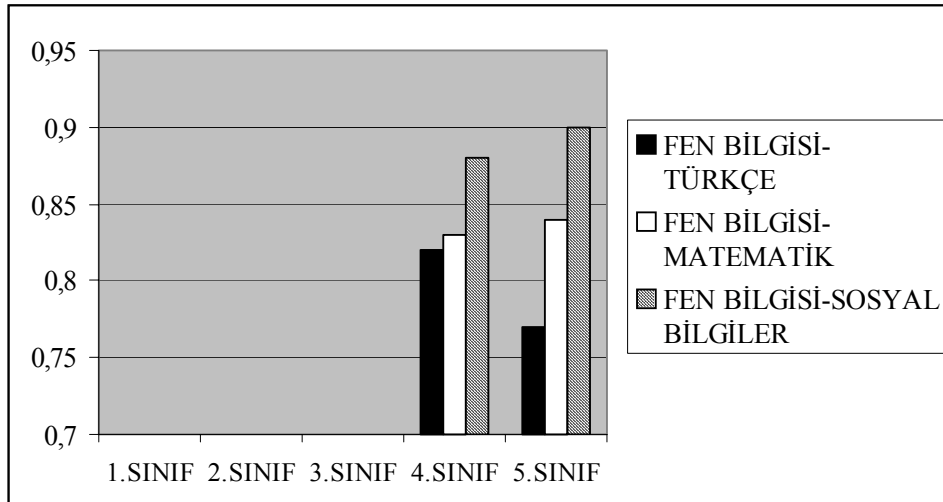
4 - Fen Bilgisi Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki İlişki

Fen Bilgisi dersindeki başarı düzeyleri ile diğer derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösteren değerler, Tablo VI'da ve bu verilerden hareketle oluşturulan Grafik IV'te verilmiştir.

Tablo VI- Fen Bilgisi Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

DERSLER	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf
FEN BİLGİSİ – TÜRKÇE	-	-	-	0,82	0,77
FEN BİLGİSİ – MATEMATİK	-	-	-	0,83	0,84
FEN BİLGİSİ – SOSYAL BİLGİLER	-	-	-	0,88	0,90

Grafik IV- Fen Bilgisi Ders Notları ile Diğer Ders Notları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Fen Bilgisi dersi ile diğer dersler arasındaki korelasyon katsayılarına bakıldığında, en düşük korelasyon katsayısına Fen Bilgisi – Türkçe ilişkisinde rastlanmıştır. 4. sınıfta 0,82 olan bu değer 5. sınıfta 0,77'ye kadar gerilemiştir. Fen Bilgisi ve Matematik arasındaki korelasyon katsayıları ise 4. sınıfta 0,83 iken bu değer 5. sınıfta biraz daha artarak 0,84'e çıkmıştır. En yüksek korelasyon katsayılarının ise daha önce de belirtildiği gibi hem 4. hem de 5. sınıfta Fen Bilgisi ile Sosyal Bilgiler

dersleri arasında olduğu görülmüştür. Fen Bilgisi dersi ile diğer dersler arasındaki korelasyon katsayılarının ortalama değerlerine bakıldığında yine en yüksek korelasyon katsayısının 0.89 değeriyle Fen Bilgisi- Sosyal Bilgiler dersleri arasında, en düşük korelasyon katsayısının ise 0.795 değeriyle Fen Bilgisi-Türkçe dersleri arasında olduğu görülmektedir.

Matematik dersindeki başarı durumu ile diğer dersler arasındaki başarı durumu ilişkisine bakılarak Matematik ile en çok ilişkili olan dersin Fen Bilgisi olduğu daha önce de belirtilmişti. Bu durumda Fen Bilgisi dersindeki başarının da en çok Matematik dersindeki başarıyla ilişkili olması beklenirken Fen Bilgisi dersiyle arasındaki ortalama korelasyon katsayısı en yüksek olan dersin Sosyal Bilgiler olması dikkat çekicidir. Bu durum, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ait karne notlarının birlikte azalma ya da artma eğilimlerinin diğer derslere nazaran daha çok olduğunu göstermektedir. Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri arasındaki bu kuvvetli korelasyonu, bu derslerle Hayat Bilgisi dersi arasında ilişki kurarak açıklamak da mümkündür.

Hayat Bilgisi, (1.-3. sınıflar) disiplinler arası yaklaşıma göre düzenlenir. Bu yaklaşım sayesinde, tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi, sağlık, güvenlik ve fen gibi birçok disiplin hayat bilgisi dersinin içeriğini oluşturur (Demirtaş-Barth, 1997). Hayat Bilgisi derslerinin kapsadığı konular incelendiğinde bu dersin içeriğinin yoğun olarak Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerine ait konulardan oluştuğu görülmektedir. İlköğretimin birinci devresinde disiplinler arası yaklaşıma göre düzenlenerek Hayat Bilgisi dersi adı altında okutulan Fen ve Sosyal konularının, ikinci devrede çok disiplinli yaklaşıma göre düzenlenerek birbirinden bağımsız dersler halinde okutulduğu görülmektedir. Buna rağmen bu iki derste başarı arasındaki ilişki düzeyinin hala çok yüksek olduğu ve başka dersler arasında bu kadar güçlü bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

SONUÇLAR

Bu araştırma ile ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin derslerdeki başarı düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve eğer bir ilişki varsa anlamı, yönü ve derecesi belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın sonucunda ilköğretim birinci kademe bütün derslerdeki başarı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısının ortalama olarak $r=0,83$ olduğu belirlenmiş ve İlköğretim birinci kademe Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerindeki başarı düzeyleri arasında pozitif yönde ve oldukça kuvvetli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca, ilköğretimin 1. sınıfında dersler arasındaki korelasyon katsayılarının diğer sınıflara oranla oldukça yüksek ve birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu durum, 1. sınıfta ders başarısındaki farklılaşmanın diğer sınıflara nazaran daha az olduğunu ve başarının derse göre değil de öğrencinin sahip olduğu akademik yeterliliğe göre farklılaştığını göstermektedir.

Dersler arasındaki ilişki, ders başarı notları arasındaki korelasyon katsayılarına göre değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlarla karşılaşılmaktadır:

- ✓ Türkçe dersinin pozitif yönde korelasyonunun en yüksek olduğu ders Sosyal Bilgilerdir.
- ✓ Matematik dersinin pozitif yönde korelasyonunun en yüksek olduğu ders Fen Bilgisidir.
- ✓ Sosyal Bilgiler dersinin pozitif yönde korelasyonunun en yüksek olduğu ders Fen Bilgisidir.
- ✓ Fen Bilgisi dersinin pozitif yönde korelasyonunun en yüksek olduğu ders Sosyal Bilgilerdir.

Bilindiği gibi ülkemizde; Türkçe ve Sosyal Bilgiler “sözel alan” dersleri, Matematik ve Fen Bilgisi “sayısal alan” dersleri olarak sınıflandırılmaktadır. Bu durumda Türkçe dersinde başarılı olan bir öğrencinin Sosyal Bilgiler derslerine daha yatkın, Matematikte başarılı olan bir öğrencinin de Fen Bilgisi derslerine daha yatkın olduğu kabul edilmektedir. Bu yaklaşım doğru olmakla beraber, bu ayırım yapılırken Sosyal Bilgiler - Fen Bilgisi arasındaki ilişki yeterince dikkate alınmamıştır. Oysa, bu araştırma ile ilköğretim birinci kademe tüm dersler arasındaki en yüksek korelasyon katsayılarının Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi dersleri arasında olduğu tespit edilmiştir. Fen Bilimleri sayısal alan öğrencilerine, Sosyal Bilgiler ise sözel alan öğrencilerine daha yakın olmakla birlikte bu iki ders

sözelci-sayısalcı ayrımında belirleyici dersler değildir. Buradan hareketle, öğrencileri günümüz sistemindeki gibi sadece sözelci ve sayısalcı olmak üzere iki grup olarak değil; “Türkçe-Sosyal”, “Matematik-Fen” ve “Fen-Sosyal” adı altında üç grup olarak da sınıflandırmak mümkün olabilir.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2000) “Olumlu Öğrenmeye Uygun Bir Ortam Oluşturma”, *Sınıf Yönetimi- Nobel Yayın Dağıtım*, Ankara.
- Baloğlu, N. (2001). *Etkili Sınıf Yönetimi*, Baran Ofset, Birinci Baskı, Ankara.
- Barth, J.- Demirtaş, A. (1997). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi Kaynak Üniteler*, YÖK Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.
- Başhan, M. (1989-1990). *Öğretmenin El Kitabı*, Sanem Matbaacılık, Ankara.
- Baykul, Y. (1997). *İstatistik -Metodlar ve Uygulamalar-*, Anı Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.
- Burgaz, B. (2002). “Kalabalık Sınıf Nitelikli Öğretmen” *Bilim ve Teknik*, sayı: 420.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi -Kavramlar, İlkeler, Teknikler-*, Nobel Yayın Dağıtım, 8. Basım, Ankara.
- Özgüven, İ.E. (1998). *Bireyi Tanıma Teknikleri*, Pdrem Yayınları, Ankara.
- Uluğ, F. (1990). *Okulda Başarı*, Remzi Kitapevi, 3. Basım.